«Рассмотрено»
Руководитель ШМО
_______ Г.Г.Сибгатуллина
Протокол №1
от «28» августа 2023 г.

«Согласовано»
Заместитель директора по УР
МБОУ «Большеелгинская СОШ»
_______ Э.Р.Валеева
«28» августа 2023 г.

«Утверждаю»
Директор МБОУ «Большеелгинская СОШ»
_______ Г.М. Миннигалеева
Приказ № 52-о/д
от «28» августа 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по предмету «Родной (татарский) язык» для 3 класса
МБОУ «Большеелгинская средняя общеобразовательная школа»

Составила: учитель начальных классов
первой квалификационной категории Хаматвалеева К.Г.

Рассмотрено на заседании педагогического совета
протокол №1 от «28» августа 2023 г.

2023-2024 учебный год

Пояснительная записка

Рабочая программа составлена на основе следующих нормативно-правовых документов:

-- Закон Российской Федерации от 29.12.2012 №273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации» (далее - Федеральный закон № 273-ФЗ);

-- Закон Республики Татарстан от 22.07.2013 №68-ЗРТ «Об образовании»;

-- Федеральный государственный образовательный стандарт начального общего образования, утвержденный приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 6 октября 2009 г. № 373 (с изменениями и дополнениями, далее – ФГОС НОО);

- Федеральная образовательная программа начального общего образования (приказ Министерства просвещения РФ от 18 мая 2023 г.№372);
- Федеральный перечень учебников, рекомендуемых к использованию при реализации имеющих государственную аккредитацию образовательных программ начального общего, основного общего, среднего общего образования, утвержденный приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 20.05.2020 №254;
- Федеральный перечень учебников, допущенных к использованию при реализации имеющих государственную аккредитацию образовательных программ начального общего, основного общего, среднего общего образования организациями, осуществляющими образовательную деятельность и установления предельного срока использования исключенных учебников, утвержденный приказом Минпросвещения России от 21.09.2022 N 858;
- Учебный план МБОУ «Большеелгинская средняя общеобразовательная школа» Рыбно-Слободского муниципального района Республики Татарстан на 2023-2024 учебный год, утвержденный приказом № 58 о/д от 28.08.2023 года;
- Годовой календарный учебный график МБОУ «Большеелгинская средняя общеобразовательная школа» Рыбно-Слободского муниципального района Республики Татарстан на 2023-2024 учебный год, утвержденный приказом №59 о/д от 28.08.2023 года;
- Устав МБОУ «Большеелгинская СОШ»;
- Положение о рабочей программе МБОУ «Большеелгинская СОШ»

Особенности организации учебного процесса по предмету

Родной (татарский) язык в начальной школе изучается с 1 по 4 класс. На изучение родного языка (татарский) отводится в 3 классе 102 ч. (3 ч. в неделю). Рабочая программа рассчитана на 102 ч.

Форма промежуточной аттестации: диктант с грамматическим заданием / годовая оценка

Плановых контрольных диктантов - 6

Контрольное списывание - 4

Обучение ведется по учебнику:

. Туган тел (татар теле). 3 сыйныф. Ике кисәктә. 1 нче кисәк: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен). / М. М. Шәкүрова, Л. М. Гыйниятуллина, О. Р. Хисамов; [рәссамы Андрей Шляпкин]. – Казан: Тат. кит. нәшр., 2020. – 104 б.

6. Туган тел (татар теле). 3 сыйныф. Ике кисәктә. 2 нче кисәк: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен). / М. М. Шәкүрова, Л. М. Гыйниятуллина, О. Р. Хисамов; [рәссамы Андрей Шляпкин]. – Казан: Тат. кит. нәшр., 2020. – 112 б.

Цель и задачи курса

Цель учебного предмета:

· овладение родным языком(татарским) как средством общения в повседневной жизни и учебной деятельности; развитие готовности и способности к речевому взаимодействию и взаимопониманию, потребности в речевом самосовершенствовании; овладение важнейшими общеучебными умениями и универсальными учебными действиями; видами речевой деятельности, практическими умениями нормативного использования языка в разных ситуациях общения, нормами речевого этикета.

Задачи программы:

- овладение родным языком в целях общения и продолжения дальнейшего образования,
- развитие речевых способностей, умение общаться на русском языке,
- освоение элементарных сведений о лексике, фонетике, грамматике,
- овладение умениями слушания, говорения, чтения, и письма на родном языке,

Планируемые результаты освоения учебного предмета

Личностные, метапредметные и предметные результаты освоения учебного предмета

Личностные результаты:

У ученика будут сформированы:

– внутренняя позиция школьника на уровне положительного отношения к школе, ориентации на содержательные моменты школьной действительности и принятия образца «хорошего ученика»;
– широкая мотивационная основа учебной деятельности, включающая социальные, учебно-познавательные и внешние мотивы;
– учебнопознавательный интерес к новому учебному материалу и способам решения новой задачи;
– ориентация на понимание причин успеха в учебной деятельности, в том числе на самоанализ и самоконтроль результата, на анализ соответствия результатов требованиям конкретной задачи, на понимание оценок учителей, товарищей, родителей и других людей;
– способность к оценке своей учебной деятельности;
– основы гражданской идентичности, своей этнической принадлежности в форме осознания «Я» как члена семьи, представителя народа, гражданина России, чувства сопричастности и гордости за свою Родину, народ и историю, осознание ответственности человека за общее благополучие;
– ориентация в нравственном содержании и смысле как собственных поступков, так и поступков окружающих людей;
– знание основных моральных норм и ориентация на их выполнение;
– развитие этических чувств — стыда, вины, совести как регуляторов морального поведения; понимание чувств других людей и сопереживание им;
– установка на здоровый образ жизни;
– основы экологической культуры: принятие ценности природного мира, готовность следовать в своей деятельности нормам природоохранного, нерасточительного, здоровьесберегающего поведения;
– чувство прекрасного и эстетические чувства на основе знакомства с мировой и отечественной художественной культурой.

Ученик получит возможность для формирования:

– внутренней позиции обучающегося на уровне положительного отношения к образовательной организации, понимания необходимости учения, выраженного в преобладании учебно-познавательных мотивов и предпочтении социального способа оценки знаний;
– выраженной устойчивой учебнопознавательной мотивации учения;
– устойчивого учебнопознавательного интереса к новымобщим способам решения задач;

– адекватного понимания причин успешности/неуспешности учебной деятельности;
– положительной адекватной дифференцированной самооценки на основе критерия успешности реализации социальной роли «хорошего ученика»;
– компетентности в реализации основ гражданской идентичности в поступках и деятельности;
– морального сознания на конвенциональном уровне, способности к решению моральных дилемм на основе учёта позиций партнёров в общении, ориентации на их мотивы и чувства, устойчивое следование в поведении моральным нормам и этическим требованиям;
– установки на здоровый образ жизни и реализации её в реальном поведении и поступках;
– осознанных устойчивых эстетических предпочтений и ориентации на искусство как значимую сферу человеческой жизни;
– эмпатии как осознанного понимания чувств других людей и сопереживания им, выражающихся в поступках, направленных на помощь другим и обеспечение их благополучия.

Метапредметные результаты:

Регулятивные универсальные учебные действия
Ученик научится:
– принимать и сохранять учебную задачу;
– учитывать выделенные учителем ориентиры действия в новом учебном материале в сотрудничестве с учителем;
– планировать свои действия в соответствии с поставленной задачей и условиями её реализации, в том числе во внутреннем плане;
– учитывать установленные правила в планировании и контроле способа решения;
– осуществлять итоговый и пошаговый контроль по результату;
– оценивать правильность выполнения действия на уровне адекватной ретроспективной оценки соответствия результатов требованиям данной задачи;
– адекватно воспринимать предложения и оценку учителей, товарищей, родителей и других людей;
– различать способ и результат действия;

Ученик получит возможность научиться:
– в сотрудничестве с учителем ставить новые учебные задачи;
– преобразовывать практическую задачу в познавательную;
– проявлять познавательную инициативу в учебном сотрудничестве;
– самостоятельно учитывать выделенные учителем ориентиры действия в новом учебном материале;
– осуществлять констатирующий и предвосхищающий контроль по результату и по способу действия, актуальный контроль на уровне произвольного внимания;
– самостоятельно оценивать правильность выполнения действия и вносить необходимые коррективы в исполнение как по ходу его реализации, так и в конце действия.

Познавательные универсальные учебные действия
Ученик научится:
– осуществлять поиск необходимой информации для выполнения учебных заданий с использованием учебной литературы, энциклопедий, справочников (включая электронные, цифровые), в открытом информационном пространстве, в том числе контролируемом пространстве сети Интернет;
– осуществлять запись (фиксацию) выборочной информации об окружающем мире и о себе самом, в том числе с помощью инструментов ИКТ;
– использовать знаковосимволические средства, в том числе модели (включая виртуальные) и схемы (включая концептуальные), для решения задач;
– проявлять познавательную инициативу в учебном сотрудничестве;
– строить сообщения в устной и письменной форме;
– ориентироваться на разнообразие способов решения задач;

– основам смыслового восприятия художественных и познавательных текстов, выделять существенную информацию из сообщений разных видов (в первую очередь текстов);
– осуществлять анализ объектов с выделением существенных и несущественных признаков;
– осуществлять синтез как составление целого из частей;
– проводить сравнение, сериацию и классификацию по
– заданным критериям;
– устанавливать причинноследственные связи в изучаемом круге явлений;
– строить рассуждения в форме связи простых суждений об объекте, его строении, свойствах и связях;
– обобщать, т. е. осуществлять генерализацию и выведение общности для целого ряда или класса единичных объектов,на основе выделения сущностной связи;
– осуществлять подведение под понятие на основе распознавания объектов, выделения существенных признаков и их синтеза;
– устанавливать аналогии;
– владеть рядом общих приёмов решения задач.

Ученик получит возможность научиться:

– осуществлять расширенный поиск информации с использованием ресурсов библиотек и сети Интернет;
– записывать, фиксировать информацию об окружающем мире с помощью инструментов ИКТ;
– создавать и преобразовывать модели и схемы для решения задач;
– осознанно и произвольно строить сообщения в устной и письменной форме;
– осуществлять выбор наиболее эффективных способов решения задач в зависимости от конкретных условий;
– осуществлять синтез как составление целого из частей, самостоятельно достраивая и восполняя недостающие компоненты;
– осуществлять сравнение, сериацию и классификацию, самостоятельно выбирая основания и критерии для указанных логических операций;
– строить логическое рассуждение, включающее установление причинноследственных связей;
– произвольно и осознанно владеть общими приёмами решения задач.

Коммуникативные универсальные учебные действия

Ученик научится:

– адекватно использовать коммуникативные, прежде всего речевые, средства для решения различных коммуникативных задач, строить монологическое высказывание, владеть диалогической формой коммуникации, используя в том числе средства и инструменты ИКТ и дистанционного общения;
– допускать возможность существования у людей различных точек зрения, в том числе не совпадающих с его собственной, и ориентироваться на позицию партнёра в общении и взаимодействии;
– учитывать разные мнения и стремиться к координации различных позиций в сотрудничестве;
– формулировать собственное мнение и позицию;
– договариваться и приходить к общему решению в совместной деятельности, в том числе в ситуации столкновения интересов;
– строить понятные для партнёра высказывания, учитывающие, что партнёр знает и видит, а что нет;
– задавать вопросы;
– контролировать действия партнёра;
– использовать речь для регуляции своего действия;
– адекватно использовать речевые средства для решения различных коммуникативных задач, строить монологическое высказывание, владеть диалогической формой речи.

Ученик получит возможность научиться:

– учитывать и координировать в сотрудничестве позиции других людей, отличные от собственной;
– учитывать разные мнения и интересы и обосновывать собственную позицию;

– понимать относительность мнений и подходов к решению проблемы;

– аргументировать свою позицию и координировать её с позициями партнёров в сотрудничестве при выработке общего решения в совместной деятельности;

– продуктивно содействовать разрешению конфликтов на основе учёта интересов и позиций всех участников;

– с учётом целей коммуникации достаточно точно, последовательно и полно передавать партнёру необходимую информацию как ориентир для построения действия;

– задавать вопросы, необходимые для организации собственной деятельности и сотрудничества с партнёром;

– осуществлять взаимный контроль и оказывать в сотрудничестве необходимую взаимопомощь;

– адекватно использовать речевые средства для эффективного решения разнообразных коммуникативных задач, планирования и регуляции своей деятельности.

Предметные результаты:

Раздел «Фонетика и графика»

Ученик научится:

– различать звуки и буквы;

-пользоваться алфавитом на основе знания последовательности букв в нем для упорядочивания слов и поиска необходимой информации в различных словарях и справочниках.

Ученик получит возможность научиться

пользоваться алфавитом на основе знания последовательности букв в нем для упорядочивания слов и поиска необходимой информации в различных словарях и справочниках.

Раздел «Орфоэпия»

Ученик получит возможность научиться: соблюдать нормы родного литературного языка в собственной речи и оценивать соблюдение этих норм в речи собеседников (в объёме представленного в учебнике материала);

– находить при сомнении в правильности постановки ударения или произношения слова ответ самостоятельно (по словарю учебника) либо обращаться за помощью к учителю, родителям и др.

Раздел «Состав слова»

Ученик научится:

различать изменяемые и неизменяемые слова;

различать родственные (однокоренные) слова и формы слова;

находить в словах с однозначно выделяемыми морфемами окончание, корень, суффикс.

Ученик получит возможность научиться

выполнять морфемный анализ слова в соответствии с предложенным учебником алгоритмом, оценивать правильность его выполнения;

использовать результаты выполненного морфемного анализа для решения орфографических и/или речевых задач.

Раздел «Лексика»

Ученик научится:

выявлять слова, значение которых требует уточнения;

определять значение слова по тексту или уточнять с помощью толкового словаря

подбирать синонимы для устранения повторов в тексте.

Ученик получит возможность научиться:

подбирать антонимы для точной характеристики предметов при их сравнении;

различать употребление в тексте слов в прямом и переносном значении (простые случаи);

оценивать уместность использования слов в тексте;

выбирать слова из ряда предложенных для успешного решения коммуникативной задачи.

Раздел «Морфология»

Ученик научится:

распознавать грамматические признаки слов;

с учетом совокупности выявленных признаков (что называет, на какие вопросы отвечает, как изменяется) относить слова к определенной группе основных частей речи

Ученик получит возможность научиться:

Изменить слов-названий предметов по числам и по команде вопросов (по падежам, без введения термина). Род слов-названий предметов.

Изменить слов-названий признаков по числу, по команде вопросов (по падежам) и по родам.

Раздел «Синтаксис»

Ученик научится:

различать предложение, словосочетание, слово;

устанавливать при помощи смысловых вопросов связь между словами в словосочетании и предложении;

классифицировать предложения по цели высказывания, находить повествовательные/побудительные/вопросительные предложения;

определять восклицательную/невосклицательную интонацию предложения;

находить главные и второстепенные (без деления на виды) члены предложения;

Ученик получит возможность научиться:

выполнять в соответствии с предложенным в учебнике алгоритмом разбор простого предложения (по членам предложения, синтаксический), оценивать правильность разбора;

различать простые и сложные предложения.

Содержательная линия «Орфография и пунктуация»

Ученик научится:

применять правила правописания (в объёме содержания курса);

определять (уточнять) написание слова по орфографическому словарю учебника;

безошибочно списывать текст объёмом 50-60 слов;

писать под диктовку тексты объёмом 35-45 слов в соответствии с изученными правилами правописания;

проверять собственный и предложенный текст, находить и исправлять орфографические и пунктуационные ошибки.

Ученик получит возможность научиться:

осознавать место возможного возникновения орфографической ошибки;

подбирать примеры с определённой орфограммой;

при составлении собственных текстов перефразировать записываемое, чтобы избежать орфографических
и пунктуационных ошибок;

при работе над ошибками осознавать причины появления ошибки и определять способы действий, помогающие предотвратить её в последующих письменных работах.

Содержательная линия «Развитие речи»

Ученик научится:

Оценивать правильность (уместность) выбора языковых
и неязыковых средств устного общения на уроке, в школе,
в быту, со знакомыми и незнакомыми, с людьми разного возраста;

соблюдать в повседневной жизни нормы речевого этикета и правила устного общения (умение слышать, реагировать на реплики, поддерживать разговор);

выражать собственное мнение и аргументировать его;

самостоятельно озаглавливать текст;

составлять план текста;

сочинять письма, поздравительные открытки, записки и другие небольшие тексты для конкретных ситуаций общения.

Ученик получит возможность научиться:

создавать тексты по предложенному заголовку;

подробно или выборочно пересказывать текст;

пересказывать текст от другого лица;

составлять устный рассказ на определённую тему с использованием разных типов речи: описание, повествование, рассуждение;

анализировать и корректировать тексты с нарушенным порядком предложений, находить в тексте смысловые пропуски;

корректировать тексты, в которых допущены нарушения культуры речи;

анализировать последовательность собственных действий при работе над изложениями и сочинениями и соотносить их с разработанным алгоритмом; оценивать правильность выполнения учебной задачи: соотносить собственный текст с исходным (для изложений) и с назначением, задачами, условиями общения (для самостоятельно создаваемых текстов);

Личностные результаты освоения функциональной грамотности:

- формулировать и объяснять собственную позицию в конкретных ситуациях общественной жизни на основе полученных знаний с позиции норм морали и общечеловеческих ценностей, прав и обязанностей гражданина.

Метапредметные результаты освоения функциональной грамотности:

- находить и извлекать информацию в различном контексте; объяснять и описывать явления на основе полученной информации; анализировать и интегрировать полученную информацию; формулировать проблему, интерпретировать и оценивать её; делать выводы, строить прогнозы, предлагать пути решения».

Содержание курса

Фонетика и орфоэпия

Звуки и буквы. Гласные и согласные. Твердые и мягкие гласные. Сингармонизм. Буквы, обозначающие на письме согласные звуки. Различение звуков и букв. Гласные звуки.

Слог. Деление слов на слоги. Перенос слов. Правила переноса слов с одной строки на другую.

Согласные глухие и звонкие, парные и непарные. Буквы, обозначающие на письме согласные звуки. Специфичные звуки татарского языка [w], [гъ], [къ], [х], [ч]; [ж], [ң], [h].

Правописание слов с буквами [я], [ю], [е]. Озвончение глухих. Соседство двух одинаковых согласных.

Правописание и произношение слов с [ъ], [ь].

Графика

Татарский алфавит: правильное название букв, знание их последовательности. Умение пользоваться алфавитом при работе со словарями.

Слово

Корень слова. Однокоренные слова. . Особенности образования слов.

Слова, выражающие предмет. Нарицательные и собственные имена существительные. Написания с прописной буквы имен, фамилий людей, кличек животных, названий городов, рек, деревень, улиц.

Слова, выражающие действие. Значение и употребление в речи.

Слова, обозначающие признаки предметов. Употребление прилагательных в предложении. Особенности синтаксической связи между прилагательным и существительным в татарском языке.

Предложение

Слово, словосочетание и предложение. Составление словосочетаний и предложений. Распространенные и нераспространенные предложения. Главные члены предложения. Порядок слов в предложении. Виды предложений по цели высказывания. Особенности произношения.

Развитие связной речи

Последовательность предложений в тексте. Определение темы и основной мысли текста. Разделение текста на части и наименование.

Составление рассказа по картине и опорным словам. Воспроизведение (пересказ) текста в соответствии с предложенным заданием.

Учить стихотворения, пословицы и загадки наизусть. Употребление слов вежливости в речи.

Төп темалар	Программада сәгать саны
Үткәннәрне кабатлау . Хәреф һәм аваз.	23
Лексика	20
Сүз төзелеше	13
Сүз төркемнәре.	28
Җөмлә	13
Кабатлау	5
Барлыгы	102

<u>Модуль «Школьный урок» для НОО</u>

Реализация школьными педагогами воспитательного потенциала урока предполагает следующее*:*

- установление доверительных отношений между учителем и его учениками, способствующих позитивному восприятию учащимися требований и просьб учителя, привлечению их внимания к обсуждаемой на уроке информации, активизации их познавательной деятельности;
- побуждение школьников соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (учителями) и сверстниками (школьниками), принципы учебной дисциплины и самоорганизации;
- привлечение внимания школьников к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания учащимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения;
- использование воспитательных возможностей содержания учебного предмета через демонстрацию детям примеров ответственного, гражданского поведения, проявления человеколюбия и добросердечности, через подбор соответствующих текстов для чтения, задач для решения, проблемных ситуаций для обсуждения в классе;
- применение на уроке интерактивных форм работы учащихся: интеллектуальных игр, стимулирующих познавательную мотивацию школьников; дискуссий, которые дают учащимся возможность приобрести опыт ведения конструктивного диалога; групповой работы или работы в парах, которые учат школьников командной работе и взаимодействию с другими детьми;
- включение в урок игровых процедур, которые помогают поддержать мотивацию детей к получению знаний, налаживанию позитивных межличностных отношений в классе, помогают установлению доброжелательной атмосферы во время урока;
- организация шефства мотивированных и эрудированных учащихся над их неуспевающими одноклассниками, дающего школьникам социально значимый опыт сотрудничества и взаимной помощи;

Предмет	Реализация программы воспитания
Родной язык	Воспитание ценностного отношения к родному языку и родной литературе как хранителю культуры, включение в культурно-языковое поле своего народа; приобщение к литературному наследию своего народа; формирование причастности к свершениям и традициям своего народа, осознание исторической преемственности поколений, своей ответственности за сохранение культуры народа.

- инициирование и поддержка исследовательской деятельности школьников в рамках реализации ими индивидуальных и групповых исследовательских проектов, что даст школьникам возможность приобрести навык самостоятельного решения теоретической проблемы, навык генерирования и оформления собственных идей, навык уважительного отношения к чужим идеям, оформленным в работах других исследователей, навык публичного выступления перед аудиторией, аргументирования и отстаивания своей точки зрения.

Примерное календарно-тематическое планирование.

№	Дәрес темасы	Дәресләр саны	Үткәрү вакыты		Искәрмә
			План	**Факт**	
	Үткәннәрне кабатлау . **Хәреф һәм аваз** **Повторение.Звуки и буквы.**	**23**			
1	Повторение.Звуки и буквы. 2 нче сыйныфта үткәннәрне кабатлау.Аваз белән хәреф.	1	2.09		
2	Алфавит.	1	4.09		
3	Буквы татарского алфавита. Үзенчәлекле хәрефләр	1	6.09		
4	Работа со словарем. Сүзлек белән эшләү.	1	9.09		
5	Твердые и мягкие гласные. Калын һәм нечкә сузыклар.	1	11.09		
6	Звонкие и глухие согласные.	1	13.09		

	Яңгырау һәм саңгырау тартыклар.				
7	Буквы ь,ъ ъ һәм ь хәрефләре	1	16.09		
8	Перенос слов из одной строки на другую строку. ъ һәм ь хәрефләре кергән сүзләрне юлдан юлга күчерү.	1	18.09		
9	Работа с текстом. Текст белән эш.	1	20.09		
10	Слог. Деление слов на слоги. Иҗек. Сүзләрне иҗекләргә бүлү.	1	23.09		
11	**Вводный контрольный диктант.** **Кереш контроль диктант.**	1	25.09		
12	Работа над ошибками.Перенос слов из одной строки на другую строку. Хаталар өстендә эш. Сүзләрне юлдан-юлга иҗекләп күчерү.	1	27.09		
13	Перенос слов из одной строки на другую строку. Сүзләрне юлдан-юлга иҗекләп күчерү.		30.09		
14	Объяснительный диктант. Аңлатмалы диктант	1	2.10		
15	Ударение.Сүз басымы.	1	4.10		
16	Ударение.Сүз басымы	1	7.10		
17	Ударение на односложном слоге. Бер иҗекле сүзләрдә басым.	1	9.10		
18	**Контрольное списывание.** **Контроль күчереп язу.**	1	11.10		
19	Написание слов слитно,через дефис,отдельно Сүзләрне кушып, сызыкча аша һәм аерым язу.	1	14.10		

20	Написание слов слитно,через дефис,отдельно Сүзләрне кушып, сызыкча аша һәм аерым язу. *Всемирный день хлеба -16 октября.*	1	16.10		
21	Красная строка.Кызыл юл.	1	18.10		
22	Повторение.Кабатлау.	1	21.10		
23	**Контрольный диктант.Контроль диктант.**	1	23.10		
	Лексика	**20**			
24	Слово.Лексическое значение слова. Сүз. Сүзнең лексик мәгънәсе.	1	25.10		
25	Многозначные слова. Татар телендә берничә мәгънә белдерә торган сүзләр.	1	8.11		
26	Синонимы. Антонимы. Синонимнар. Антонимнар.	1	11.11		
27	Синонимы. Антонимы. Синонимнар. Антонимнар.	1	13.11		
28	Употребление синонимов и антонимов в речи. Синонимнар һәт антонимнарны сөйләмдә куллану.	1	15.11		
29	Омонимы.Аваздаш сүзләр.	1	18.11		
30	Омонимы.Аваздаш сүзләр.	1	20.11		
31	Омонимы. Язылышы белән генә аерыла торган омоним сүзләр.	1	22.11		
32	Развитие речи.Обучающее изложение Текст белән эш. Өйрәтү характерындагы изложение язу.	1	25.11		

33	Работа над ошибками. Изложениеда киткән хаталарны анализлау.	1	27.11		
34	Однозначные и многозначные слова. Бер мәгънәле һәм күп мәгънәле сүзләр.	1	29.11		
35	Однозначные и многозначные слова. Бер мәгънәле һәм күп мәгънәле сүзләр.	1	2.12		
36	Выборочный диктант.Сайланма диктант.	1	4.12		
37	Работа над картиной. Картина белән эш.	1	6.12		
38	Прямое и переносное значение слов. Туры һәм күчерелмә мәгънәле сүзләр. *День Героев Отечества (9 декабря)*	1	9.12		
39	Прямое и переносное значение слов. Туры һәм күчерелмә мәгънәле сүзләр. *Международный день прав человека (10 декабря)*	1	11.12		
40	**Контрольное списывание.** **Контроль күчереп язу.**	1	12.12		
41	Развитие речи.Обучающее изложение Өйрәтү характерындагы изложение язу.	1	16.12		
42	Повторение. Кабатлау.	1	18.12		
43	**Контрольный диктант.** **Контроль диктант.**	1	20.12		
	Состав слова. **Сүз төзелеше**	**13**			
44	Состав слова. Сүз төзелеше.	1	23.12		
45	Состав слова. Сүз төзелеше.	1	25.12		

46	Окончание.Суффикс. Кушымча. Кушымчаларның төрләре (сүз ясагыч һәм сүз төрләндергеч кушымчалар).	1	27.12		
47	Однокоренные слова. Тамырдаш сүзләр.	1	10.01		
48	Однокоренные слова. Тамырдаш сүзләр.	1	13.01		
49	Окончание.Суффикс. Кушымчаларның төрләре. Кушымча. Кушымчаларның төрләре	1	15.01		
50	Суффикс. Сүз ясагыч кушымчалар. *День детских изобретений (17 января)*	1	17.01		
51	Суффикс. Сүз ясагыч кушымчалар.	1	20.01		
52	Окончание. Сүзнең лексик мәгънәсен һәм формасын үзгәртә торган кушымчалар. *Всемирный день снега (23 января).*	1	22.01		
53	Повторение. Кабатлау	1	24.01		
54	Сложные слова. Кушма сүзләр.	1	27.01		
55	Сложные слова. Парлы сүзләр.	1	29.01		
56	Заимствованные слова. Алынма сүзләр.	1	31.01		
	Части речи **Сүз төркемнәре**	**28**			

57	Имена существительные.Изменение имен существительных по падежам. Исем. Исемнәрнең килеш белән төрләнүе.	1	3.02		
58	Изменение имен существительных по падежам. Исемнәрнең килеш белән төрләнүе.	1	5.02		
59	**Контрольный диктант.Контроль диктант.**	1	7.02		
60	Работа над ошибками Собственные и нарицательные имена существительные Хаталар өстендә эш. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр. Ялгызлык исемнәрдә баш хәреф.	1	10.02		
61	Одушевленные и неодушевленные имена существительные Җанлы һәм җансыз предметлар.	1	12.02		
62	Развитие речи.Обучающее изложение Бәйләнешле сөйләм телен үстерү. Өйрәтү характерындагы изложение язу	1	14.02		
63	**Контрольное списывание.** **Контроль күчереп язу.** *Международный День спонтанного проявления доброты (17 февраля)*	1	17.02		
64	Местоимение.Роль местоимений в предложении Зат алмашлыклары. Зат алмашлыкларының җөмләдәге роле	1	19.02		
65	Местоимение.Роль местоимений в предложении Зат алмашлыклары. Зат алмашлыкларының җөмләдәге роле.	1	21.02		
66	Множественные и единственные формы местоимений. Зат алмашлыклары. Зат алмашлыкларының берлек һәм күплек формалары.	1	24.02		

67	Изменение местоимений по падежам. Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнүе.	1	26.02		
68	Творческий диктант.Иҗади диктант.	1	28.02		
69	Изменение глаголов по лицам и числам в единственном числе. Фигыль. Фигыльнең берлек санда зат-сан белән төрләнүе *Всемирный день чтения вслух (2 марта)*	1	2.03		
70	Изменение глаголов по лицам и числам в единственном числе. Фигыльнең берлек санда зат-сан белән төрләнүе.	1	4.03		
71	**Контрольное списывание.** **Контроль күчереп язу.**	1	6.03		
72	Вводные слова. Кереш сүзләр.	1	9.03		
73	Изменение глаголов по лицам и числам во множественном числе. Фигыльнең күплек санда зат-сан белән төрләнүе.	1	11.03		
74	Изменение глаголов по лицам и числам во множественном числе. Фигыльнең күплек санда зат-сан белән төрләнүе.	1	13.03		
75	Употребление глаголов 3-го лица единственного числа с существительными во множественном числе. 3 зат берлек сандагы фигыльләрнең күплек сандагы исемнәр белән кулланылуы. *День воссоединения Крыма с Россией (18 марта)*	1	16.03		
76	**Контрольный диктант.** **Контроль диктант.**		18.03		

77	Работа над ошибками.Повторение. Хаталар өстендә эшләү. Кабатлау. *Всемирный день поэзии (21 марта)*		20.03		
78	Употребление глаголов 3-го лица единственного числа с существительными во множественном числе. 3 зат берлек сандагы фигыльләрнең күплек сандагы исемнәр белән кулланылуы.	1	1.04		
79	Имена прилагательное . Сыйфат сүз төркеме.	1	3.04		
80	Имена прилагательное. Сыйфат сүз төркеме.	1	6.04		
81	Степени имен прилагательных. Положительная степень прилагательных. Сыйфат дәрәҗәләре.Төп дәрәҗә.	1	8.04		
82	Сравнительная степень прилагательных Сыйфатларның чагыштыру дәрәҗәсе.	1	10.04		
83	Развитие речи.Обучающее изложение Бәйләнешле сөйләм телен үстерү. Өйрәтү характерындагы изложение язу.	1	13.04		
84	Работа с текстом . Текст белән эш..	1	15.04		
	Предложение. **Җөмлә**	**12**			
85	Предложение . Җөмлә.	1	17.04		
86	Главные члены предложения. Җөмләнең баш кисәкләре.	1	20.04		
87	Главные члены предложения.Җөмләнең баш кисәкләре.	1	22.04		
88	Роль сказуемого в предложении. Татар телендә хәбәрнең җөмләдәге урыны.	1	24.04		
89	Работа с картиной. Сочинение	1	27.04		

	Картина белән эш.Сочинение				
90	Состав предложения. Җөмлә төзелеше.	1	29.04		

91	Состав предложения. Җөмлә төзелеше.	1	1.05		
92	Состав предложения. Җөмлә төзелеше. *Международный день борьбы за права инвалидов (5 мая)*	1	4.05		
93	Развитие речи.Обучающее изложение Бәйләнешле сөйләм телен үстерү. Өйрәтү характерындагы изложение язу	1	6.05		
94	Однородные подлежащее. Тиңдәш ияләр. *День Победы советского народа в Великой Отечественной войне 1941-1945 годов*	1	8.05		
95	Однородные подлежащее. Тиңдәш ияләр.	1	11.05		
96	**Промежуточная аттестация. Контрольный диктант.** **Арадаш аттестация.** **Контроль диктант.**	1	13.05		
97	Повторение. Работа над ошибками Хаталар өстендә эшләү. Кабатлау.	1	15.05		
	Повторение. **Кабатлау.**	**5**			

98	Повторение.Кабатлау.	1	18.05		
99	Повторение.Кабатлау.	1	20.05		
100	Повторение. Гомуми кабатлау	1	22.05		
101	Повторение. Гомуми кабатлау	1	25.05		Уплотнение учебного материала
102	Повторение. Гомуми кабатлау	1			

Укыту-методик комплекты:

Туган тел (татар теле). 3 сыйныф. Ике кисәктә. 1 нче кисәк: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен). / М. М. Шәкүрова, Л. М. Гыйниятуллина, О. Р. Хисамов; [рәссамы Андрей Шляпкин]. – Казан: Тат. кит. нәшр., 2020. – 104 б.

6. Туган тел (татар теле). 3 сыйныф. Ике кисәктә. 2 нче кисәк: башлангыч гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен). / М. М. Шәкүрова, Л. М. Гыйниятуллина, О. Р. Хисамов; [рәссамы Андрей Шляпкин]. – Казан: Тат. кит. нәшр., 2020. – 112 б.

Өстәмә әдәбият

1. Татар теленнән иҗади сочинениеләр һәм изложениеләр. М. Ж .Ахиярова .Казан 2009
2. 1-4 сыйныфлар өчен диктантлар. Я Х Абдрахимова Казан 2009

Кушымта

Укучыларның белемнәрен бәяләүнең критерийлары

3 сыйныфта эш болай бәяләнә:
“5”- хаталар, төзәтүләр юк;
“4” – 2 орфографик, 1 пунктацион хата яисә 1 орфографик, 2 пунктацион хата;
“3” – 3 - 4 орфографик хата (3 орфографик, 2 пунктацион яисә 5 орфографик, 1 пунктацион хата бар;
“2” – 6-7 орфографик хата бар.

Диктантта хата итеп исәпләнә: сүзне язганда, орфография кагыйдәсен сакламау, сүздәге хәрефләрне төшереп калдыру, бозып язу, сүзләрне алмаштыру, тыныш билгеләре булмау (программа таләпләренә бәйле рәвештә).

Диктантта хата итеп исәпләнми: кагыйдәсе өйрәнелмәгән сүзләрдәге хата, яңа җөмлә баш хәрефтән башланып та, алдагы җөмлә азагында нокта булмау, мәгънәгә зыян китермичә, 1 сүзне башка сүз белән алмаштыру.

Диктантта 1 хата булып исәпләнә: 2 хатаны төзәтү, бер типтагы 2 пунктацион хата, бер үк сүздә кабатланган хата.

Тупас хата булып исәпләнми: сүздә 1 хәрефне 2 тапкыр язу, сүзне юлдан юлга күчергәндә, юл азагында сүзнең башлангыч өлеше язылып, икенче өлешен төшереп калдыру, җөмләдә сүзне ике тапкыр язу.

Контроль күчереп язуны бәяләү

Билге	Хаталар саны
	3 сыйныф

“5”	Хатасы юк. Язуга караганда 1 төгәлсезлек булуы мөмкин.
“4”	1-2 хата, 1 төзәтү.
“3”	3 хата, 1 төзәтү.
“2”	4 хата, 1-2 төзәтү.

Грамматик биремнәр болай бәяләнә:
“5” – биремнәр хатасыз үтәлгән, кагыйдәләр һәм билгеләмәләр аңлы үзләштерелгән, мөстәкыйль кулланылган;
“4” - кагыйдәләр һәм билгеләмәләр аңлы үзләштерелгән, биремнәрне үтәгәндә, белеп кулланылган;
“3” – билгеле күләмдә өйрәнелгән материал үзләштерелгән, биремнәрнең яртысыннан азрагы дөрес үтәлгән.
“2” – материал начар үзләштерелгән, грамматик биремнәрнең күпчелеге үтәлмәгән.
Сүзлек диктантлары(8 – 10 сүз)
Бәяләү нормалары:
“5” – хатасыз эш;“4” – 1 хата, 1 төзәтү;“3” – 2 хата, 1 төзәтү;“2” – 3-4 хата.

Контроль – бәяләү материалы

1. **Кереш контроль диктант.**

Максат: Грамоталы язу күнекмәсен тикшерү.

Дару үләне.

Сәхипкамал әби икенче көнне Тәнзиләне елга буена алып төште. Яр буендагы дымлы урыннарны эт тигәнәге үләне каплап алган иде. Чәчәкләргә бөреләнгән генә вакытлары. Аларның очларын нәкъ шундый чакта җыярга кирәк.

Дымлы урыннарда песи үләне дә шактый күп иде. Әмма Сәхипкамал әби аларга кагылмады. Аның орлыклары өлгергәч, тамырларын көз көне казып алалар. Йөрәк авыртканда эчә торган валерьянка тамчыларын шулардан ясыйлар инде.

Грамматик биремнәр:

1 нче бирем. Сүзләрне иҗекләргә бүл.

1 нче варинат – 1 нче җөмләдә;

2 нче варинат – 2 нче җөмләдә.

2 нче бирем. Түбәндәге биремнәр буенча тексттан сүзләр күчереп яз.

1 нче варинат – 5 авазлы, 5 хәрефле.

2 нче варинат – 6 авазлы, калын әйтелешле.

3 нче бирем. Сүзгә аваз-хәреф анализы яса.

2. Контроль диктант “Лексика. Сүз. Сүз төзелеше”

Максат: “Лексика. Сүз. Сүз төзелеше” темасы буенча белемнәрне тикшерү, хатасыз язу ккүнекмәсен үстерү, тикшерү.

Туган көн.

Бүген Фәридәнең туган көне. Әнисе, иртүк торып, бик матур торт пешерде. Өстәлгә тәмле-татлы сый-хөрмәт тезелде.

Өстендәге күлмәге дә бик матур бүген Фәридәнең. Анысын да әнисе тегеп кидерде аңа. Чәчләренә күлмәге төсле үк тасмадан күбәләкләр такты.

Өйләре дә искиткеч матур бүген аларның. Бөтен нәрсә ялт иткән! Бар да чиста, бар да пөхтә, бар да матур, күңелле.

Грамматтик биремнәр:

1 нче бирем.

Тексттан күчерелмә мәгънәдәге сүзне табып, астына сыз.

2 нче бирем.

Тексттан синоним сүзләрне күчереп яз.

3 нче бирем.

Сүзтезмә белән белдерелгән лексик берәмлекләрне гади карандаш белән әйләндереп ал.

3. Контроль диктант “Сыйфат”

Максат: Сыйфат турында белемнәрне тикшерү, хатасыз язу ккүнекмәсен үстерү, тикшерү.

Батыр танкист.

Өлкән сержант Рәхим Җиһаншин моңарчы бу илне картадан гына белә иде. Хәзер ул шушы илдә.

Түгәрәк йөзле, кара күзле, чем-кара кашлы бу таза егет Бөек Ватан сугышы башланган көннәрдә армия сафында иде. Ул ак финнарга каршы сугышта да катнашты.

Салкын карлы – буранлы көннәрдә бозлы кыялар һәм калын урманнар, сазлыклар һәм күлләр аша дошманны куа-куа, һәрвакыт алга бардылар. (54 сүз)

Грамматик биремнәр:

1 нче бирем: бирелгән сыйфатларны дүрт дәрәҗәгә куеп яз.

1 нче вариант: кара, салкын.

2нче вариант: түгәрәк, таза

2нче бирем: әйтелгән абзацларда сыйфатларны үзләре ачыклап килгән исемнәр белән парлап яз.

1 нче вариант: 2 нче абзац.

2нче вариант: 3 нче абзац.

4. Контроль күчереп язу. Алмашлык. Текстны исемләү.

Максат: Алмашлык турында белемнәрне тикшерү, хатасыз язу ккүнекмәсен үстерү, тикшерү.

Аю белән хатын

Әүвәлге заманда бер хатын урак урырга баласы белән барган, ди. Ул ура башлагач ук аның янына бер Аю килгән. Ул аюның аягына шырпы кадалган икән, ди. Ул хатынга аягын күрсәтергә килгән булган. Хатын аның аягыннан шырпысын алган. Шуның өчен Аю хатынга бер умарта бал китереп биргән, ди.

5.**Контроль диктант.** “Алмашлык” темасын кабатлау

Максат: Алмашлык турында белемнәрне тикшерү, хатасыз язу ккүнекмәсен үстерү, тикшерү.

Янар тау.

Урал борылышы артыннан өч вулкан – өч янар тау күренә башлады. Алар бик якын тоела. Ләкин ерак икәнен яхшы белә Зөфәр. Аларның ак түбәләре кичке шәфәкъ нурында коена. Иң биегенең очыннан күксел томан күтәрелә. Югарыда ул кып-кызыл төскә манылган. Томан түгел, янар тауның кайнар сулышы бу. (46 сүз)

Грамматик биремнәр.

1 нче бирем.

Алмашлыкларны күчереп яз, янәшәсендә кайсы затка караганын билгелә.

2 нче бирем. Алмашлыкларны үзләре алмаштырып килгән сүзләрне парлап. Яз.

*3 нче бирем.

Җөмләне сорау алмашлыгы кертеп үзгәртеп яз.

5. Контроль күчереп язу.

Максат: Хатасыз язу күнекмәсен үстерү, тикшерү.

Матур кошлар.

Чәрелдәвек – матур кош. Ул сыерчык хәтле диярлек. Түше кызгылт – сары, баш түбәсендә артык тырпаеп торган карасу – кызгылт “чәче” үзенә бик килешә. Канатлары кара, сары һәм кызыл төсләр белән бизәлгән.

Карабүреккә юкка гына шундый исем бирмәгәннәр. Ул, чыннан да, башына кара бүрек кигән шикелле тоела. Түше һәм корсак асты кып-кызыл. (47 сүз).

Грамматик биремнәр:

1 нче бирем. Әйтелгән җөмләләрдә хәбәрнең астына сыз, кайсы сүз төркеме белән белдерелгәнен күрсәт.

1 нче вариант – 1 нче җөмләдә.

2нче вариант – соңгы җөмләдә.

2 нче бирем. Текст эчтәлегенә туры килгән җөмләләр уйлап яз.

1 нче вариант – сорау җөмләләр.

2 нче вариант – боеру җөмләләр.

7. Контроль диктант. Кисәкчә.

Максат: Кисәкчә турында белемнәрне тикшерү, хатасыз язу ккүнекмәсен үстерү, тикшерү.

Шулвакыт ертык болыт иренеп кенә кояшны каплады. Вак кына яңгыр сибәли башлады. Авыл капкасы янында ат пошкырган тавыш ишетелде. Бераздан ул үзе дә күренде. Арбада, иске мылтыгын кочаклап, сунарчы Әләү абый утырган иде. Малайлар, кунак кызын да онытып, аңа таба йөгерделәр. Мин генә каккан казык кебек урынымда басып калдым: Әләү абый янәшәсендә кызгылт төлке сузылып ята иде... (57 сүз)

Грамматик биремнәр.

1. Кисәкчәләрнең asларына сызыгыз.
2. Бирелгән кисәкчәләр белән җөмлә төзеп языгыз. 1 рәт: ***да, ук, ич***
1 рәт: ***тә, кына, бит.***

8.Контроль күчереп язу “Җөмлә”

Максат: Җөмлә турында белемнәрне тикшерү, хатасыз язу ккүнекмәсен үстерү, тикшерү.

Күңелләрдә мәңге сакланыр.

Тыныш билгеләрен куеп язарга.

Мәскәү Кремле стенасы буендагы бакчада солдат кабере бар Монда күмелгән батырның исемен берәү дә белми ләкин бу билгесез солдатның үз – үзен аямыйча сугышып үлүен һәркем хәтерли Ул башкалабыз өчен барган сугышларның берсендә һәлак булган

Дошман җиңелде Мәскәүгә үтеп керә алмады

1965 нче елда, Җиңү көнен бәйрәм иткәндә, Мәскәүгә герой – шәһәр исемен бирделәр Башкалабыз өчен барган соңгы сугышларда һәлак булган батырның гәүдәсен казып алдылар да Кремль стенасы буена күмделәр

Менә хәзер шушы кабер өстендә Мәңгелек ут яна (74 сүз)

9.Контроль диктант “Җөмләнең баш кисәкләре”

Максат: Җөмләнең баш кисәкләре турында белемнәрне тикшерү, хатасыз язу ккүнекмәсен үстерү, тикшерү.

Яз җитә.

Табигатьтә яз билгеләре күренде. Еракта каралып торган урман да яшәрде. Көн урталарында урман өстендә зәңгәр нур балкый.

Кыш буе ак мамык шикелле, түбәләрдә күпереп яткан карлар тыгызланды, басылды. Түбә читләрендә карандаш очы кадәрле бозлар күренгли башлады. Чана юллары карала төште. Менә кара каргалар да су буендагы биек тал агачларына оя ясадылар.

Кояш та хәзер җиргә турырак карый. Ул әкренләп табигатьне җанландырды.

Грамматик биремнәр.

1 нче бирем. Әйтелгән җөмләләрдә баш кисәкләрнең асларына сыз.

1 нче вариант – 1,2 нче җөмләдә.

2 нче вариант – 3 нче, соңгы җөмләдә.

2 нче бирем. Тиңдәш хәбәрле җөмләне табыгыз, тиңдәш хәбәрләр астына сызыгыз.

*3 нче бирем. 1 нче абзацтагы җөмләләрне җыйнак җөмләгә әйләндереп яз.

10.Контроль күчереп язу.

Максат: Белемнәрне тикшерү, хатасыз язу ккүнекмәсен тикшерү.

Солтания белән күбәләк.

Көн бик эссе. Солтаниянең бик тә, бик тә тәмле туңдырма ашыйсы килә. Ул әле бик кечкенә, аңа бары дүрт яшь кенә. Кечкенә булса да, урамга берүзе генә чыкты әле менә.

Солтания тирә-якка күз салды, ләкин ул якын-тирәдә туңдырма сатучы күрмәде. Инде кая барырга дип торганда, Солтания һавада бөтерелеп очкан бер матур күбәләкне шәйләп алды. Туңдырма ашыйсы килүен онытып, Солтания әлеге күбәләк артыннан китте. Матур күбәләк аның үз артыннан ияргәнен сизде, ахры, тиз генә юлның теге ягына очты. Солтания янә артыннан иярде...

Уку елының II яртыеллыгына тест

Максат: 3 нче сыйныфта өйрәнелгән белем-күнекмәләрнегомумиләштереп, гамәлдә куллана белү күнекмәсен тикшерү.

1. Өйрәнгән сүз төркемнәрен кулланып, түбәндәге биремнәр буенча җөмлә уйлап языгыз. (2 балл)
   1 нче рәт: кошлар турында.
   2 нче рәт: дуслык турында.
2. Сүзләргә икешәр төрләндергеч һәм ясагыч кушымча өстәп күчереп языгыз. (2 балл)
   1 нче рәт: күз, боз.

   2 нче рәт: сүз, кар.

3. Бирем буенча җөмлә уйлап языгыз. (1 балл)

   1 нче рәт: кушма сүз кергән.

   2 нче рәт: парлы сүз кергән.

4. Биремнәр буенча өч җөмләдән торган кечкенә текст төзеп языгыз. (3 балл)

   1 нче рәт: *Язгы көн.*

   2 нче рәт: *Язгы урман.*

5. Фигыльләрне юклык формасында кулланып, өч җөмлә уйлап языгыз. (3 балл)

Бәяләү критерийлары:

8 балл – “5”ле

6-7 балл – “4” ле

4-5 балл – “3” ле

4 тән түбән – “2” ле

Еллык контроль диктант

Максат: 3 нче сыйныфта өйрәнелгән белем-күнекмәләрне гомумиләштереп, гамәлдә куллана белү, хатасыз язу күнекмәсен тикшерү.

Июнь ае – табигатьнең иң матур, иң яшь чагы.

Таң ата. Бабам бакчадагы умарталыкка китте. Мин дә аның артыннан иярдем. Бакчадагы һәр җиләк-җимеш төймәсендә чык тамчысы җемелди. Дөнья уянып килә.

Умарталардагы бал кортлары да кузгалды. Алар тирә-яктагы гөлләр дөньясына таралды. Бу эшчән бөҗәкләр чәчәкләр тирәсендә ыгы-зыгы киләләр. Һәрбер умарта корты, тырыша-тырыша, бал җыя. Бергенә корт та эшсез тормый.

Һавада тәмле ис – бал исе аңкый. (64 сүз)

Контроль изложение.

Максат: Ишетеп кабул иткән текстның эчтәлеген бирә белү һәм хатасыз язу күнекмәсен тикшерү.

Аккош.

Урманда бер күл бар. Күл буенда кечкенә йортта каравылчы бабай яши.

Көннәрнең берсендә бабай күлдәге камыш арасында аккош баласы күрә. Ул аны тотып өенә алып кайта да тәрбияләп үстерә. Бабай иртән торып балыкка китә, ә аккош күлдә йөзә, җим ашый.

Бабайның эте Сурка да аккош белән бик тиз дуслашты. Алар бергәләп йөрергә чыктылар. Аккош суда йөзә, ә Сурка яр буйлап бара.

Көз көне көньякка китүче аккошлар күлгә ял итәргә төштеләр. Аккошлар йөриләр, җим ашыйлар, ерак җиргә китәргә көч җыялар. Бабайның аккошы башта алар арасына кермичә, читтә генә йөзеп йөрде. Берничә көннән ул аларга ияләште һәм шул төркем белән көньякка очып китте.

Кушымта

Укучыларның белемнәрен бәяләүнең критерийлары

3 сыйныфта эш болай бәяләнә:
“5”- хаталар, төзәтүләр юк;
“4” – 2 орфографик, 1 пунктацион хата яисә 1 орфографик, 2 пунктацион хата;
“3” – 3 - 4 орфографик хата (3 орфографик, 2 пунктацион яисә 5 орфографик, 1 пунктацион хата бар;
“2” – 6-7 орфографик хата бар.

Диктантта хата итеп исәпләнә: сүзне язганда, орфография кагыйдәсен сакламау, сүздәге хәрефләрне төшереп калдыру, бозып язу, сүзләрне алмаштыру, тыныш билгеләре булмау (программа таләпләренә бәйле рәвештә).

Диктантта хата итеп исәпләнми: кагыйдәсе өйрәнелмәгән сүзләрдәге хата, яңа җөмлә баш хәрефтән башланып та, алдагы җөмлә азагында нокта булмау, мәгънәгә зыян китермичә, 1 сүзне башка сүз белән алмаштыру.

Диктантта 1 хата булып исәпләнә: 2 хатаны төзәтү, бер типтагы 2 пунктацион хата, бер үк сүздә кабатланган хата.

Тупас хата булып исәпләнми: сүздә 1 хәрефне 2 тапкыр язу, сүзне юлдан юлга күчергәндә, юл азагында сүзнең башлангыч өлеше язылып, икенче өлешен төшереп калдыру, җөмләдә сүзне ике тапкыр язу.

Грамматик биремнәр болай бәяләнә:
"5" – биремнәр хатасыз үтәлгән, кагыйдәләр һәм билгеләмәләр аңлы үзләштерелгән, мөстәкыйль кулланылган;
"4" - кагыйдәләр һәм билгеләмәләр аңлы үзләштерелгән, биремнәрне үтәгәндә, белеп кулланылган;
"3" – билгеле күләмдә өйрәнелгән материал үзләштерелгән, биремнәрнең яртысыннан азрагы дөрес үтәлгән.
"2" – материал начар үзләштерелгән, грамматик биремнәрнең күпчелеге үтәлмәгән.
Сүзлек диктантлары(8 – 10 сүз)
Бәяләү нормалары:
"5" – хатасыз эш;"4" – 1 хата, 1 төзәтү;"3" – 2 хата, 1 төзәтү;"2" – 3-4 хата.

Изложение һәм сочинениене бәяләү

1. Эчтәлек дөрес һәм эзлекле итеп ачылса, җөмләләр грамматик яктан дөрес төзелсә, хаталар булмаса яки 1 хата җибәрелсә (орфографик, грамматик, пунктуацион, стиль, фактик, логик хаталарның берсе генә булса), "5"ле билгесе куела.
2. Эчтәлек дөрес ачылып та, эзлеклелек сакланмаса, 3 хата (орфографик, грамматик, пунктуацион, стиль, фактик, логик хаталардан бары тик өчесе генә) булса, "4"ле билгесе куела.
3. Текстның төп эчтәлеге нигездә бирелеп тә, эзлеклелек сакланмаса, стиль, логик яктан төгәлсезлекләр булса, 6 хата ((орфографик, грамматик, пунктуацион, стиль, фактик, логик хаталар) җибәрелсә, "3"ле билгесе куела.
4. Эчтәлек дөрес һәм эзлекле ачылмаса, 7-10 хата (орфографик, грамматик, пунктуацион, стиль, фактик, логик хаталар) китсә, "2"ле билгесе куела

Грамматик белемнәрне бәяләү

Ана телендә өйрәнелгән грамматик күренешләрне сөйләмдә дөрес кулланса; тупас булмаган 1-2 хата ж;ибәрсә; укытучыга 1-2 ачыкланучы сорау бирергә туры килсә, "5" ле куела.

Төп таләпләрне үтәп тә, 2 грамматик хата ясаса, ләкин өстәмә сораулар саны 3 тән артмаса, "4" ле куела.

Грамматик форма һәм синтаксис конструкцияләрне сөйләмдә куллана белсә, ләкин 4-5 грамматик хата җибәрсә, "3" ле куела.

Грамматик күнекмәләр начар үзләштерелсә,грамматик кагыйдәләрне сөйләмдә куллана алмаса,хаталар 6 дан артып китсә, "2"ле куела.

Тестларны бәяләү

"5"ле – 95 – 100 % үтәлсә;

"4"ле – 80 – 94 % биремнәргә җавап бирелсә;

"3"ле – 51 – 79 % биремнәр үтәлсә;

"2"ле – 51% тан да кимрәк дөрес җавап булса.

Күчереп язуны бәяләү критерийлары

1. Хаталары булмаган, төзәтүләрсез эшкә "5"ле билгесе куела
2. 1-2 хата һәм 1 төзәтелгән хата булса, "4"ле билгесе куела
3. 3 хата һәм 1 төзәтелгән хата булса, "3" ле билгесе куела

4. 4 хата һәм 1 – 2 төзәтелгән хата булса, “2”ле билгесе куела